

міжкультурний діалог. Тому вивчення фразеологізмів із зоонімічним компонентом – важливий крок до вивчення культури та мови іншого народу.

Список джерел:

1. Коваленко О.В., Рзаєва В.В. Функціонування зоосемізмів у фразеологізмах німецької та української мов. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2013. Вип. 2. С. 30-38.
2. 汉英动物谚语的概念隐喻对比分析 (Порівняльний аналіз концептуальних метафор у китайських та англійських прислів'ях про тварин) URL: <https://m.fx361.com/news/2022/1124/11547172.html>

КУЛЬТУРА СТУДЕНТСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ: ПРИКМЕТИ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ

Юсуф Таджал (Турція)

Науковий керівник – доцент, к. пед. н. Кушнір І. М.

Стамбульський університет

м. Стамбул, Туреччина

Проблема подолання упереджень пов'язана з глибокими внутрішньоособистісними змінами. Основна причина масового занурення в ілюзорне сприйняття дійсності, спотворене сприйняття цінностей щодо традиційних цінностей, закладених у вітчизняній культурі, укладена в стримуючих механізмах регулювання релігійної свідомості суспільства.

Нестійкість суспільних ідеалів, відсутність соціальної відповідальності створює розмите суперечливе розуміння дійсності. В силу звільнення від жорстких політичних рамок, що структурують свідомість психіки, з'явився вільний доступ до потоку духовно-аморальної інформації, який визначає ситуативну спрямованість особистості. Намічається вибір перед суспільством і перед особистістю: або слідувати в невідомому напрямку, або повернути колишню структуру світогляду.

З покоління в покоління засвоюється життєвий досвід, де справжні цінності вітчизняної культури замінюються всілякими упередженнями. Функції

безперервної трансляції культури присутні, в усіх сферах життєдіяльності, охоплюють будь-які прояви активності людини: за допомогою звичаїв, обрядів, ритуалів транслують діяльність і поведінку; за допомогою етнічних норм – спілкування; за допомогою міфів, переказів – сфери свідомості.

Останнім часом в молодіжній субкультурі спостерігається тенденція негативних соціальних ідеалів, цінностей і очікувань, зумовлених тим, що культурний простір нерідко сприймається новим поколінням як дозвілля і розвага, а не праця (духовний, моральний, інтелектуальний, фізичний). Низький рівень культури, переживання внутрішньоособистісних конфліктів, висока тривожність, нестійкість життєвих орієнтирів, недостатній розвиток комунікативних здібностей, навичок саморегуляції призводить до стресів, нервово-психічних порушень, що є причиною прогресуючої невротизації підростаючого покоління. Схильність психологічної залежності, маніпуляція свідомістю призводить до упереджень. Проте реальне життя непередбачуване, в ньому є безліч законів, принципів і правил: знання свого минулого, традиційних конфесій, цінностей вітчизняної культури, фізична праця, любов до природи, Батьківщини, культурі, близьких. Культурний простір, в якому формується молоде покоління, спираючись на історичний досвід, має бути представлений прикладами, що допомагають знаходити вихід з важких життєвих ситуацій.

Прояв упереджень – це віра в чорну і білу магію, в чудеса, вчинені чаклунами, відьмами, знахарями, тлумачами снів: віра в таїнства, властивості імен, в містичне – на відміну від емпіричного – прикмети; віра в пристріт, порчу, ознаки, ясновидіння, ірраціональні способи передбачення майбутнього.

Існує маса всяких прикмет, до яких студенти вдаються, коли настає пора сесії. Іспити – це мало не найбагатший на упередження період в житті людини. Щоб привернути удачу на свою сторону, студенти використовують масу хитрощів. Це, здається, смішно і безглуздо вірити в магію, але студенти як з'ясувалося, дуже навіть охоче користуються нею.

Чому студенти здійснюють певні ритуали перед іспитами, вірять у прикмети? Чи залежить їхнє прагнення сподіватися на удачу від впевненості в собі, вмінню протистояти стресам?

Прагнучи відповісти на ці питання, ми провели дослідження, намагаючись виявити залежність між вірою студентів в упередження і їх низькою самооцінкою. Ми припускаємо, що чим нижче самооцінка студента, що більше він не впевнений в собі, тим більшою мірою виражена тяга до всіляких прикметам, обрядам, ритуалам, як засобам зниження внутрішньої тривожності.

У дослідженні взяли участь студенти першого курсу філологічного факультету (24 людини) і другого курсу (20 осіб) Софійського університету імені Св. Кл. Охридського.

Для вивчення ставлення студентів до упереджень була розроблена анкета, а для визначення самооцінки використана психодіагностична методика (Модифікація Л.П. Пономаренко).

Дослідження показало, що майже 60% опитаних стверджують, що вірять в упередження. Цікавим є той факт, що застосовують на практиці ті чи інші упередження, щоб полегшити складання іспиту, 68% студентів. Тобто 8% не готові визнати віру в них, але вдаються до них в деяких ситуаціях. На питання «Чи стикалися ви з практичним підтвердженням студентських упереджень»? 71% опитаних висловилися негативно, проте велика частина з них продовжує в них вірити.

Визначення самооцінки студентів виявило, що у 21% – завищена самооцінка, 18% – страждають від заниженої і 61% опитаних має адекватну самооцінку. Причому серед студентів, які не вірять в упередження, не виявлено жодного студента із заниженою самооцінкою (43% з них мають високу самооцінку, інші адекватну, але близьку до високої) і навпаки, серед прихильників упереджень виявилися всі невпевнені і тривожні студенти. Такі результати дозволяють стверджувати, що відсутність віри в свої сили,

підвищена критичність по відношенню до себе, низька стресостійкість провокують молодих людей вдаватися до різних способів зняття напруги, внутрішньої тривожності.

Найбільш часто використовувані студентами упередження під час сесії це:

- Не показувати нікому залікову книжку до кінця сесії.
- Не мити голову перед іспитом.
- Перед іспитом покласти п'ятак під п'яту.
- Не підстригатися до і під час сесії (інакше зістрижеш розум).
- Спати на подушці ногами.

Під подушку класти конспекти і підручники. Якщо в ніч перед іспитом покласти підручник (або конспект) під подушку, то нібито матеріал сам проникне в голову.

- Готуючись до іспиту, не можна кидати конспекти і книги відкритими - щоб вже вивчене «не вивітрився».

- Не можна залік з фізичної культури ставити першим, а то пробігаєш все сесію.

- Потрібно студента під час складання іспиту ляяти.

Ще один пласт студентських прикмет пов'язаний не з удачею, а з халявою. Вважається, що халяву можна приманити і зловити. Для цього вже багато поколінь студентів рівно опівночі висовуються з вікон, розкривають заліковки назустріч всім вітрам і кричать: «Халява прийди!» 3 рази. Потім заліковку закривають, перев'язують ниткою і дбайливо зберігають до іспиту. На питання «звідки ви знаєте ті чи інші упередження?» Майже всі студенти відповіли - від одногрупників і досвід старших курсів, це ще раз доводить, що студенти дуже навіть вірять в упередження.

Віра в упередження (студентські) – це своєрідна форма психотерапії, вироблена в народному досвіді форма «культурної» захисту, послабляє

хвилювання, страхи, невпевненість у майбутньому, щоб визнати і зрозуміти свої внутрішні проблеми без витрати особистих зусиль.

Сучасна молодь (студенти) використовують обереги, талісмани, всілякі аксесуари, щоб відчувати себе захищеним «на успіх» під час сесії. Упередження можуть привести особистість до невротичної поведінки, коли кожен знак інтерпретується, і в цьому буде пошук самозаспокоєння. Невпевненість в позитивному результаті подій, страх перед майбутнім, невідповідальність за свої вчинки, що не орієнтація в часі, призводять особистість до простого відповіді на складні життєві питання.

Всі вище перераховані упередження і способи є найбільш популярними у сучасних студентів, причому з часом вони вдосконалюються і здобувають все нові і несподівані форми. Що б там не було, реальна користь від цих прикмет одна; студент заспокоюється і йде на іспит більш впевнено. Однак якщо крім розсовування п'ятаків по черевиках і криків «Халява, прийди» нічого для підготовки до іспиту не робити, навряд чи йому допоможуть все ці хитрощі, разом узяті. Висновок все-таки один: ніякі повір'я і студентські ритуали не допоможуть, коли немає ні знань, ні хоча б шпаргалок. Найкращий спосіб отримати хорошу оцінку на іспиті – завчасно все вивчити!

І наостанок ще раз хочу зазначити: до всіх цих прикмет треба ставитися зі здоровим почуттям гумору, і готуватися до іспитів серйозно. Ось тоді точно все буде «на п'ять»! Якщо готовність студентів до подолання упереджень є єдність і взаємозв'язок таких компонентів, як когнітивний, емоційно-оцінний, поведінковий, то забезпеченням формування готовності студентів до подолання упереджень є спеціально організовані в ході навчання психолого-педагогічні умови.

Успішному формуванню готовності студентів до подолання упереджень сприяють наступні психолого-педагогічні умови;

- залучення студентів до цінностей, яке передбачає формування ставлення до упереджень з позиції ціннісних орієнтацій, розвиток у них здатності до вибору цінностей традиційної вітчизняної культури, духовних цінностей;

- стимулювання студентів до особистісного розвитку та усвідомлення того, що зниження рівня тривожності за рахунок звернення до упереджень дає лише тимчасовий ефект емоційного благополуччя:

- освоєння студентами ціннісно-сміслових протиріч на рівні співвідношення «цінності» і «доступності» і подальше їх осмислення в процесі навчання призводить до зниження рівня внутрішньоособистісної конфліктності.

ПОЛІКУЛЬТУРНА САМООРГАНІЗАЦІЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Язгулиєв Азат (Туркменістан)

Науковий керівник – доцент, к. пед. н. Семененко І.Є.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

Особливою рисою нашого часу є глобалізація. Відбувається становлення єдиного взаємозалежного світу, в якому суспільство не залишається незмінним: з одного боку, універсальність і глобалізація, з іншого боку, бажання зберегти самобутність кожної окремо взятої культури. Такі тенденції породили проблему полікультурної самоорганізації мовної особистості, яка полягає у формуванні особистості нового типу, динамічної, здатної постійно змінюватися в залежності від умов співпраці з іншими людьми. Разом з тим, що особистість повинна вміти здійснювати спілкування у межах різних культурно-мовних картин світу, їй слід бути культурно-самобутньою, відповідальною за власну життєву траєкторію. Тому, виходячи з вищезазначеного, розуміємо полікультурну самоорганізацію мовної особистості, як процес мобілізації і